EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.5.2020
COM(2020) 515 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Litve za leto 2020 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Litve za leto 2020

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Litve za leto 2020 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Litve za leto 2020

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1] in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisija je 17. decembra 2019 sprejela letno strategijo za trajnostno rast, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2020. Pri tem je ustrezno upoštevala evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Komisija je 17. decembra 2019 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Litve ni opredelila kot eno od držav članic, za katere bo opravljen poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi priporočilo za priporočilo Sveta glede ekonomske politike euroobmočja.

(2) Poročilo o državi za Litvo[3] za leto 2020 je bilo objavljeno 26. februarja 2020. V njem so bili ocenjeni napredek Litve pri izvajanju priporočil za posamezno državo, ki jih je

[1] UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
[2] UL L 306, 23.11.2011, str. 25.
[3] SWD(2020) 514 final.

Svet sprejel 9. julija 2019[4], nadaljnje ukrepanje glede priporočil, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek pri doseganju njenih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020.

(3) Svetovna zdravstvena organizacija je 11. marca 2020 uradno razglasila izbruh COVID-19 za svetovno pandemijo. Gre za hude izredne razmere v javnem zdravju za državljane, družbe in gospodarstva. Nacionalni zdravstveni sistemi so zaradi pandemije pod hudim pritiskom, prihaja pa tudi do motenj v svetovnih dobavnih verigah, volatilnosti na finančnih trgih, šokov v povpraševanju potrošnikov ter negativnih učinkov v različnih sektorjih. Pandemija ogroža delovna mesta in dohodke ljudi ter poslovanje podjetij. Povzročila je velik gospodarski šok, ki že ima resne posledice v Evropski uniji. Komisija je 13. marca 2020 sprejela sporočilo[5], v katerem je pozvala k usklajenemu gospodarskemu odzivu na krizo, ki vključuje vse akterje na nacionalni ravni in na ravni Unije.

(4) Več držav članic je razglasilo izredne razmere ali uvedlo izredne ukrepe. Vsi izredni ukrepi bi morali biti strogo sorazmerni, potrebni, časovno omejeni ter skladni z evropskimi in mednarodnimi standardi. Zanje bi morala veljati demokratični nadzor in neodvisni sodni nadzor.

(5) Komisija je 20. marca 2020 sprejela sporočilo o uporabi splošne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast[6]. Klavzula, kot je določena v členih 5(1), 6(3), 9(1) in 10(3) Uredbe (ES) št. 1466/97 ter členih 3(5) in 5(2) Uredbe (ES) št. 1467/97, olajšuje usklajevanje proračunskih politik v času resnega upada gospodarske aktivnosti. Komisija se je v svojem sporočilu strinjala s Svetom, da glede na pričakovani resni upad gospodarske aktivnosti zaradi izbruha COVID-19 sedanje razmere dovoljujejo uporabo klavzule. Ministri za finance držav članic so se 23. marca 2020 strinjali z oceno Komisije. Uporaba splošne odstopne klavzule omogoča začasni odklon od prilagoditvene poti za dosego srednjeročnega proračunskega cilja, če to srednjeročno ne ogroža vzdržnosti javnih financ. Poleg tega se lahko Svet na priporočilo Komisije odloči, da za korektivni del sprejme revidirano fiskalno usmeritev. Splošna odstopna klavzula ne pomeni začasne prekinitve postopkov Pakta za stabilnost in rast. Državam članicam omogoča, da odstopajo od proračunskih zahtev, ki bi se sicer uporabljale, Komisiji in Svetu pa, da sprejmeta potrebne ukrepe za usklajevanje politik v okviru Pakta.

(6) Potrebno je nadaljnje ukrepanje za omejitev širjenja in nadziranje pandemije, okrepitev odpornosti nacionalnih zdravstvenih sistemov, ublažitev socialno-ekonomskih posledic pandemije s podpornimi ukrepi za podjetja in gospodinjstva ter zagotovitev ustreznih zdravstvenih in varnostnih pogojev na delovnem mestu, da bi se ponovno vzpostavila gospodarska aktivnost. Unija bi morala v celoti izkoristiti različna orodja, ki so ji na voljo za podporo prizadevanjem držav članic na teh področjih. Hkrati bi morale države članice in Unija sodelovati pri pripravi ukrepov, potrebnih za vrnitev v normalno delovanje naših družb in gospodarstev ter trajnostne rasti, med drugim vključno z zelenim in digitalnim prehodom ter ob upoštevanju vseh spoznanj, pridobljenih med krizo.

(7) Kriza zaradi COVID-19 je razkrila prožnost, ki jo enotni trg omogoča za prilagajanje na izredne okoliščine. Da pa bi se zagotovil hiter in neoviran prehod v fazo okrevanja ter prosti pretok blaga, storitev in delavcev, je treba izredne ukrepe, ki ovirajo normalno delovanje enotnega trga, odpraviti takoj, ko ne bodo več nujno potrebni.

---

4 UL C 301, 5.9.2019, str. 117.
5 COM(2020) 112 final.
6 COM(2020) 123 final.

Trenutna kriza je pokazala na potrebo po načrtih za pripravljenost na krize v zdravstvenem sektorju, ki vključujejo zlasti boljše nabavne strategije, diverzificirane dobavne verige in strateške zaloge osnovne opreme. To so ključni elementi za razvoj širših načrtov za pripravljenost na krize.

(8) Zakonodajalec Unije je že spremenil ustrezna zakonodajna okvira[7], da bi lahko države članice za ublažitev izrednih učinkov pandemije COVID-19 uporabile vsa neporabljena sredstva iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Te spremembe bodo zagotovile dodatno prožnost ter poenostavljene in racionalizirane postopke. Za zmanjšanje pritiskov na denarni tok lahko države članice v obračunskem letu 2020–2021 uporabijo tudi 100-odstotno stopnjo sofinanciranja iz proračuna Unije. Litva je pozvana, da v celoti izkoristi navedene možnosti za pomoč posameznikom in sektorjem, ki so jih opisani izzivi najbolj prizadeli.

(9) Socialno-ekonomske posledice pandemije bodo zaradi različne specializacije po vsej verjetnosti neenakomerno porazdeljene po litovskih sektorjih in regijah. To pomeni tveganje poglabljanja razlik v Litvi. V povezavi s tveganjem začasne prekinitve procesa konvergence med državami članicami sedanje razmere zahtevajo ciljno usmerjene odzive politike.

(10) Litva je 15. maja 2020 predložila nacionalni reformni program za leto 2020, 30. aprila 2020 pa program stabilnosti za leto 2020. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(11) Za Litvo trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast.

(12) V programu stabilnosti za leto 2020 vlada načrtuje, da se bo nominalni saldo poslabšal s presežka v višini 0,3 % BDP v letu 2019 na primanjkljaj v višini 11,4 % BDP v letu 2020. Primanjkljaj naj bi se v letu 2021 zmanjšal na 3,9 % BDP. Glede na program stabilnosti za leto 2020 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP po povišanju na 36,3 % BDP v letu 2019 povečal na 50,6 % BDP v letu 2020. Na makroekonomske in fiskalne obete vpliva velika negotovost zaradi pandemije COVID-19.

(13) Litva je v odziv na pandemijo COVID-19 in v okviru usklajenega pristopa Unije sprejela proračunske ukrepe za povečanje zmogljivosti svojega zdravstvenega sistema, zajezitev pandemije ter zagotovitev pomoči posameznikom in sektorjem, ki so bili še posebej prizadeti. Glede na program stabilnosti za leto 2020 so navedeni proračunski ukrepi znašali 6,8 % BDP. Ukrepi vključujejo odloge plačila davkov, dodatna sredstva za nakup medicinske opreme, subvencije za ohranjanje delovnih mest ter socialne prejemke za samozaposlene in zaposlene, ki jih je prizadela kriza zaradi COVID-19. Ker Komisijina analiza priprave in izvajanja nekaterih ukrepov kaže na razmeroma omejeno potencialno uporabo, je Komisija predvidela manjši učinek vladnih ukrepov na javne finance. Poleg tega je Litva napovedala diskrecijske ukrepe, ki sicer ne bodo imeli neposrednega proračunskega učinka, vendar bodo prispevali k odzivu na krizo, vključno z likvidnostno podporo podjetjem, ki so v programu stabilnosti za leto 2020 ocenjeni na 3,8 % BDP. Ti ukrepi vključujejo poroštva za posojila (2,9% BDP).

[7] Uredba (EU) 2020/460 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. marca 2020 o spremembi uredb (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 508/2014 glede posebnih ukrepov za mobilizacijo naložb v zdravstvenih sistemih držav članic in v drugih sektorjih njihovih gospodarstev v odziv na izbruh COVID-19 (Naložbena pobuda v odziv na koronavirus) (UL L 99, 31.3.2020, str. 5), ter Uredba (EU) 2020/558 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2020 o spremembi uredb (EU) št. 1301/2013 in (EU) št. 1303/2013 glede posebnih ukrepov za zagotovitev izredne prožnosti pri uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov v odziv na izbruh COVID-19 (UL L 130, 24.4.2020, str. 1).

Ukrepi, ki jih je sprejela Litva, so na splošno v skladu s smernicami iz sporočila Komisije o usklajenem gospodarskem odzivu na izbruh COVID-19. Polno izvajanje navedenih ukrepov in nato preusmeritev fiskalnih politik v doseganje preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev, če gospodarske razmere to dopuščajo, bosta srednjeročno prispevala k ohranitvi vzdržnosti javnih financ.

(14) Glede na pomladansko napoved Komisije 2020 in ob predpostavki nespremenjenih politik naj bi saldo sektorja država Litve v letu 2020 znašal –6,9 % BDP, v letu 2021 pa –2,7 % BDP. Delež dolga sektorja država naj bi v letih 2020 in 2021 ostal pod 60 % BDP.

(15) Komisija je 20. maja 2020 izdala poročilo, pripravljeno v skladu s členom 126(3) Pogodbe, ker naj bi Litva v letu 2020 presegla prag primanjkljaja v višini 3 % BDP. V celoti gledano analiza kaže, da merilo glede primanjkljaja, kakor je opredeljeno v Pogodbi in Uredbi (ES) št. 1467/1997, ni izpolnjeno.

(16) Glede na napoved Komisije iz pomladi 2020 naj bi se BDP Litve zmanjšal za 8 %, v letu 2021 pa naj bi sledilo hitro okrevanje v višini 7,5 %. Da bi se odzvala na izbruh COVID-19 in ublažila gospodarske posledice, je Litva 16. marca predložila načrt za gospodarske spodbude in ublažitev posledic prenosa COVID-19. Vrednost načrta znaša 2,5 milijarde EUR oziroma 6,3 % bruto domačega proizvoda (BDP) države in vključuje do 500 milijonov EUR oziroma 1,3 % BDP za zagotovitev potrebnih virov za zdravstveni sistem. Dodatnih 500 milijonov EUR je bilo dodeljenih za zaščito delovnih mest in dohodkov. Zmogljivost državnih jamstvenih skladov se je povečala za 500 milijonov EUR, odobrena pa so bila tudi dodatna državna poroštva v višini do 500 milijonov EUR za spodbuditev gospodarstva. Evropska komisija je aprila odobrila več litovskih shem pomoči v podporo gospodarstvu v okviru izbruha COVID-19. Namen teh shem je pomagati podjetjem, da med in po pandemiji pokrijejo takojšnje potrebe po obratnih sredstvih ter nadaljujejo s svojimi dejavnostmi. Poleg tega je banka Litve sprostila nekatere kapitalske zahteve za komercialne banke, da bi se povečal obseg posojil realnemu sektorju.

(17) Rezultati na področju zdravja v Litvi vztrajno zaostajajo za tistimi v drugih državah članicah, deloma zaradi slabe učinkovitosti finančno podhranjenega zdravstvenega sistema. Zaradi sedanje pandemije je sistem pod dodatnim pritiskom, poudarjeni pa so tudi nadaljnji strukturni izzivi, ki vključujejo počasen napredek pri izboljševanju kakovosti storitev, nezadostno vlaganje v primarno zdravstveno varstvo in pomanjkanje napredka pri prilagajanju mreže bolnišnic, da bi bila bolj učinkovita in odzivna na potrebe. Kriza zaradi COVID-19 je prav tako razkrila neenakosti v zdravju, povezane s pomanjkanjem delovne sile ter geografskimi neskladji med storitvami in potrebami. Litva mora mobilizirati sredstva, ki so potrebna za reševanje sedanje krize in izboljšanje odpornosti njenega zdravstvenega sistema v prihodnosti. Čeprav je takojšnje ukrepanje osredotočeno na krepitev zmogljivosti, kar zadeva zdravstvene delavce in kritično medicinsko opremo, da bi lahko reševali življenja v času pandemije, bi bilo treba povečati dolgoročnejše naložbe, da se izboljša odpornost zdravstvenega sistema, tako da bo ostal operativen, ponovno začel z optimalnim delovanjem in bo pripravljen na nove pretrese. Za to bodo potrebna zadostna sredstva za izboljšanje dostopnosti, učinkovitosti in kakovosti zdravstvenega sistema, da se bo lahko bolje odzival na izzive, ki jih prinašajo naraščajoče število kroničnih bolezni, staranje in vztrajne neenakosti v zdravju. Pri tem imata osrednjo vlogo primarno zdravstveno varstvo in razvoj e-zdravja. Litva bi morala tudi zagotoviti, da nedavne izboljšave cenovne dostopnosti zdravstvenega varstva ne bodo ogrožene. Da bi dosegli odpornost, bodo potrebni tudi okrepitev zmožnosti sistema za odpravljanje nezdravega

načina življenja (eden od drugih pomembnih dejavnikov, zaradi katerih so rezultati na področju zdravja v Litvi slabi) in večja prizadevanja za to, da se sektor dolgotrajne oskrbe pripravi na staranje prebivalstva.

(18) Pred pandemijo COVID-19 je bila udeležba na trgu dela visoka, brezposelnost pa nizka, vendar je kriza prinesla nove izzive.Litva je s pomočjo sredstev Unije uvedla shemo skrajšanega delovnega časa za ublažitev posledic pandemije za zaposlovanje ter več drugih ukrepov za ublažitev negativnih učinkov na podjetja in samozaposlene. Pred krizo se je pokritost z ukrepi aktivne politike zaposlovanja zmanjševala, udeležba odraslih v izobraževanju pa je ostala nizka. Vendar bo treba pokritost z ukrepi aktivne politike zaposlovanja ter drugimi ukrepi za prekvalifikacijo in izpopolnjevanje delovne sile razširiti, da bi pomagali brezposelnim, da se čim prej vrnejo na trg dela. Povečanje zmogljivosti socialnih partnerjev je pomembno za zagotovitev njihove smiselne in pravočasne vključitve v oblikovanje procesa izhoda iz krize in okrevanja.

(19) Čeprav so bili pred krizo sprejeti ukrepi za odpravo tveganja revščine in socialne izključenosti, na primer s povečanjem univerzalnega otroškega dodatka in pokojnin, sta revščina in dohodkovna neenakost še vedno med največjimi v EU. Litva ima razmeroma nizke javnofinančne odhodke za socialno zaščito, učinek socialnih transferjev na zmanjševanje revščine pa je majhen in v pregledu socialnih kazalnikov ocenjen kot kritičen. Nizka progresivnost davčnega sistema in sistema socialnih prejemkov ter slabe možnosti prerazporeditve znotraj njiju omejujeta zmožnost države, da financira javne dobrine in storitve ter zmanjša revščino in dohodkovno neenakost. Negativni učinek pandemije COVID-19 na zaposlenost in dohodke gospodinjstev bo verjetno te težave še povečal. Lahko so potrebni začasni ukrepi, kot so sprememba pravil o upravičenosti, zneskih in trajanju nekaterih prejemkov, da se prepreči poslabšanje položaja tistih, ki jih je pandemija najbolj prizadela. Mrežo socialne varnosti bi bilo treba razširiti, da bo vključevala podporo vsem skupinam, tudi samozaposlenim, delavcem v netipičnih oblikah zaposlitve in najranljivejšim osebam. Treba je okrepiti zagotavljanje glavnih socialnih storitev in socialnih stanovanj, da bi podprli tiste, ki to potrebujejo.

(20) Likvidnostna podpora v obliki posojil in poroštev javnega sektorja za podjetja, zlasti mala in srednja podjetja (MSP), je izredno pomembna, vendar jo morajo posredniki podjetjem dodeliti učinkovito in hitro, pri posojilnih pogojih pa je treba upoštevati krizne razmere. Pri pripravi in izvajanju teh ukrepov je treba upoštevati odpornost bančnega sektorja. K izboljšanju denarnega toka MSP lahko prispevajo tudi odlogi plačil davkov in socialnih prispevkov ter pospešitev pogodbenih plačil s strani javnih organov. Nova zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi bodo morda potrebovala posebno podporo, na primer v obliki kapitalskih vložkov javnih institucij in spodbud za sklade tveganega kapitala, da se povečajo naložbe v ta podjetja. Nadaljevati je treba s prizadevanji za zmanjšanje nepotrebnih regulativnih in upravnih bremen ter za zagotavljanje učinkovitih digitalnih javnih storitev za državljane in podjetja.

(21) Litva bi morala zagotoviti, da bodo njeni ukrepi za spodbujanje gospodarskega okrevanja usmerjeni v prihodnost, ter omogočiti digitalni in zeleni prehod, pri čemer je treba rešiti več izzivov. Kar zadeva prvo, so digitalna znanja in spretnosti pod povprečjem EU, pri čemer MSP poročajo o precejšnjih težavah pri zapolnjevanju prostih delovnih mest na področju IKT. Čeprav je uporaba optičnih vlaken nad povprečjem v EU tako v mestih kot tudi na podeželju, pa sta pokritost s fiksnimi širokopasovnimi povezavami in povezana uporaba zelo nizki, med mesti in podeželjem pa še vedno obstajajo velike vrzeli.

(22) Za pospešitev gospodarskega okrevanja bo pomembno dati prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbujati zasebne naložbe, med drugim z ustreznimi reformami. Kar zadeva zeleni prehod, so skupne emisije toplogrednih plinov v Litvi od leta 2010 večinoma nespremenjene. Produktivnost virov v Litvi je med najnižjimi v EU, krožna (sekundarna) uporaba materialov pa je precej pod povprečjem EU. V skladu z nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom Litve bi izboljšanje energijske učinkovitosti stavb s pomočjo rešitev za energijsko učinkovitost in energijo iz obnovljivih virov, posodobitev sistemov ogrevanja in izboljšanje trajnostnosti v prometnem sektorju znatno prispevali k razogljičenju gospodarstva Litve. Usmerjene javne in zasebne naložbe, namenjene reševanju teh vprašanj, in druge naložbe, ki imajo pomemben vpliv na okolje in zdravje, lahko spodbujajo rast in odpornost ter pomagajo zagotoviti trajnostno okrevanje po krizi. Naložbe, ki so že bile načrtovane, omogočajo hitro opredelitev projektov, ki bi lahko imeli prednost pri financiranju in prispevajo k okrevanju gospodarstva, na primer na področju obnove stavb in energije iz obnovljivih virov. Pripravljalno delo za srednjeročne ukrepe okrevanja se lahko opre na nacionalni energetski in podnebni načrt države članice, seznam projektov skupnega interesa in načrte za razvoj infrastrukture. Poleg tega so projekt Rail Baltica in projekti na področju energetskih povezav za Litvo ključne naložbene prednostne naloge, katerih cilj je izboljšanje varnosti in vključitve na enotni trg EU. Načrtovanje programov Sklada za pravični prehod za obdobje 2021–2027 bi Litvi lahko pomagalo nasloviti nekatere izzive, ki jih prinaša prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo, zlasti na območjih iz Priloge D k poročilu o državi. To bi Litvi omogočilo, da navedeni sklad čim bolje izkoristi.

(23) Medtem ko se letošnja priporočila za posamezne države osredotočajo na blažitev socialno-ekonomskih posledic pandemije in spodbujanje gospodarskega okrevanja, so priporočila iz leta 2019, ki jih je Svet sprejel 9. julija 2019, zajemala tudi reforme, ki so bistvene za reševanje srednje- do dolgoročnih strukturnih izzivov. Lanska priporočila še vedno veljajo in se bodo še naprej spremljala skozi celoten cikel evropskega semestra v prihodnjem letu. To velja tudi za priporočila glede gospodarskih politik v zvezi z naložbami. Ta bi bilo treba upoštevati pri strateškem načrtovanju programov kohezijske politike po letu 2020, vključno z ukrepi za ublažitev posledic krize in izhodnimi strategijami v zvezi z njo.

(24) Evropski semester določa okvir za nadaljnje usklajevanje ekonomskih politik in politike zaposlovanja v Uniji, ki lahko prispeva k trajnostnemu gospodarstvu. Države članice so v svojih nacionalnih reformnih programih za leto 2020 ocenile napredek pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja OZN. Z zagotavljanjem polnega izvajanja spodaj navedenih priporočil bo Litva prispevala k napredku pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja in k skupnim prizadevanjem za zagotovitev konkurenčne trajnostnosti v Uniji.

(25) Tesno sodelovanje med gospodarstvi v ekonomski in monetarni uniji je ključno za hitro okrevanje od gospodarskih posledic COVID-19. Litva bi morala kot država članica, katere valuta je euro, in ob upoštevanju političnih smernic Euroskupine poskrbeti, da bodo njene politike še naprej skladne s priporočili za euroobmočje in usklajene s politikami drugih držav članic euroobmočja.

(26) V okviru evropskega semestra za leto 2020 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Litve in jo objavila v poročilu o državi za leto 2020. Prav tako je ocenila program stabilnosti za leto 2020, nacionalni reformni program za leto 2020 in ukrepanje po priporočilih, ki jih je Litva prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije tako, da se prispevek na ravni Unije vključi v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri svoji oceni ni upoštevala

le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko v Litvi, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami Unije.

(27) Svet je ob upoštevanju navedene ocene preučil program stabilnosti za leto 2020, njegovo mnenje[8] pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj –

PRIPOROČA, da Litva v letih 2020 in 2021 ukrepa tako, da:

1. v skladu s splošno odstopno klavzulo sprejme vse potrebne ukrepe za učinkovit odziv na epidemijo, ohranitev gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo; če gospodarske razmere to omogočajo, izvaja fiskalne politike, namenjene doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju vzdržnosti dolga ob krepitvi naložb; poveča odpornost zdravstvenega sistema, tudi z zagotovitvijo ustreznega financiranja, in odpravi pomanjkanje zdravstvenih delavcev in kritičnih medicinskih izdelkov; izboljša dostopnost in kakovost zdravstvenih storitev;

2. ublaži posledice krize za zaposlovanje; poveča financiranje ukrepov aktivne politike zaposlovanja in pokritost z njimi ter spodbuja znanja in spretnosti; zagotovi ustreznost mreže socialne varnosti in pokritost z njo ter izboljša učinkovitost davčnega sistema in sistema socialnih prejemkov pri zaščiti pred revščino;

3. podpira likvidnost podjetij, zlasti malih in srednjih podjetij, ter izvozno usmerjenih sektorjev; da prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbuja zasebne naložbe za pospešitev gospodarskega okrevanja; osredotoči naložbe na zeleni in digitalni prehod, zlasti na uporabo visokozmogljivih širokopasovnih povezav in pokritost z njimi, čisto in učinkovito proizvodnjo in rabo energije ter trajnostni promet; spodbuja tehnološke inovacije v malih in srednjih podjetjih.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

[8] V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.